

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudcem JUDr. Pavlem Vlachem ve věci žalobce: P [redacted] S [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted] zastoupeného Mgr. Jakubem Kratochvílem, advokátem, se sídlem Praha 1, Novomlýnská 3, proti žalované: Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o zadostiučinění nemajetkové újmy,

t a k t o :

- I. Žaloba, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 150.000,- Kč s příslušenstvím, se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou došlou zdejšímu soudu dne 5.8.2013 domáhal na žalované zaplacení částky uvedené shora ve výroku I. tohoto rozsudku, představující dle jeho přesvědčení adekvátní zadostiučinění za nemajetkovou újmu, jež mu byla způsobena (nezákonným) zahájením a pokračováním trestního stíhání vedeného proti jeho osobě pro spáchání zvlášť závažného zločinu loupeže podle ust. § 173 odst. 1 trestního zákoníku (dále jen „TZ“), zahájeného dne 21.9.2011 (kdy byl žalobce zadržen policejním orgánem, ze zadržení byl propuštěn téhož dne) a skončeného usnesením Okresního státního zastupitelství pro Prahu 4 ze dne 13.9.2012, sp.zn. [redacted], jež nabylo právní moci dne 14.12.2012, neboť nebylo prokázáno, že spáchal skutek kladený mu za vinu (resp. to bylo rekognicí provedenou dne 3.7.2012 vyvráceno).

K zadržení žalobce došlo v místě bydliště, a to přesto, že Policie České republiky v tom okamžiku nedisponovala naprosto žádnými skutečnostmi, které by byť jen s minimální pravděpodobností ukazovaly na možnost spáchání skutku žalobcem. Policie České republiky se před zadržením žalobce nepokusila jakkoli kontaktovat, vyzvat jej např. k dostavení na služebnu, což by žalobce neprodleně učinil – ve světle uvedeného nebyly dle žalobce dány podmínky pro tak razantní zákrok, jakým zadržení žalobce v místě bydliště jistě je. Zadržení se účastnili „jako diváci“ i sousedé v domě. Pověst žalobce a jeho rodiny tak byla popsáním (zcela zbytečným) zákrokem policie silně pošramocena, neboť v povědomí laické veřejnosti je zakotven názor, že policie zadržuje pouze osoby, které jsou zvláště nebezpečné a jako na takové je na tyto osoby následně ze strany veřejnosti nahlíženo. To, že policie nedisponovala žádnými poznatky o spáchání trestné činnosti, z níž byl žalobce obviněn, potvrdil následně Obvodní soud pro Prahu 4, když usnesením ze dne 30.3.2012, sp.zn. [REDAKCE], věc vrátil dle § 188 odst. 1 písm. e) TŘ státnímu zástupci k došetření, s tím, že spisový materiál předložený s obžalobou státního zástupce neobsahuje jediný důkaz o žalobcově vině. Teprve v návaznosti na to byla policejním orgánem provedena dne 3.7.2012 rekognice in natura, při které poškozený zcela vyloučil žalobce jako pachatele! Tato rekognice měla být vzhledem k okolnostem případu provedena před zahájením trestního stíhání či ihned po jeho zahájení, nikoliv až po cca 10 měsících od zahájení trestního stíhání - pokud by v tomto směru policejní orgán postupoval řádně, nemuselo k trestnímu stíhání žalobce vůbec dojít, v krajním případě by zahájené trestní stíhání žalobce bylo zastaveno do cca jednoho měsíce. Žalobce, jakož i jeho rodina, byli po celou dobu trestního stíhání stresováni možným výsledkem trestního řízení, přičemž tento stres byl umocněn možností uložení trestu odnětí svobody až na 10 let nepodmíněně. V důsledku uvedeného se tak žalobce nemohl mj. zcela soustředit na získání nového zaměstnání, o nějž v průběhu trestního řízení přišel, a toto získal až s blížícím se koncem tohoto řízení, kdy již byl zřejmý výsledek předmětného řízení.

Zahájení a další vedení trestního stíhání vůči své osobě shledává žalobce s ohledem na jeho výsledek nezákonným, zakládajícím nárok na odškodnění nemajetkové újmy, a to nepochybně v penězích (v této souvislosti poukázal žalobce na rozhodnutí Ústavního soudu sp.zn. III. ÚS 1976/09).

Na žádost o odškodnění, vznesenou u žalované dne 27.11.2012, žalovaná v zákonné šestiměsíční lhůtě věcně nereagovala; proto žalobci nezbyvá, než se odškodnění domáhat u soudu podanou žalobou.

Žalovaná (jednající v souladu s ust. § 6 odst. 1, 2 písm. a) zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti /dále jen „zákon“/ shora označenou organizační složkou) navrhla zamítnutí žaloby, s tím, že žádost o odškodnění jí byla doručena dne 27.11.2012, reagovala na ni stanoviskem ze dne 28.8.2013, kterým konstatovala, že žalobce byl nezákonně trestně stíhán, za což se mu současně omluvila; uvedené zadostiučinění shledává žalovaná dostatečným, přiměřeným okolnostem věci, z nichž žalovaná zdůraznila to, že v průběhu řízení nedošlo k žádnému excesu ze strany orgánů činných v trestním řízení, že žalobce nebyl omezen na osobní svobodě a věc nebyla medializována.

Již ze shodných tvrzení účastníků soud vzal za prokázané, že se žalobce dne 27.11.2012 obrátil na žalovanou s žádostí o poskytnutí peněžitého zadostiučinění za nemajetkovou újmu na skutkovém podkladě vylíčeném posléze shodně žalobou. Žalobce tak splnil podmínku pro soudní uplatnění nároku na odškodnění nemajetkové újmy způsobené nezákonným rozhodnutím, předvídanou ust. § 14 zákona.

Soud vzal z listin obsažených ve spisu Policie ČR, Obvodní ředitelství policie Praha IV, SKPV, sp.zn. [REDAKCE], za prokázaný průběh trestního stíhání žalobce ve smyslu jeho účastníky zcela shodně popsaného (a tudíž nesporného) základního ohrazení, tj. že žalobce byl zadržen Policií ČR dne 21.9.2011 v 13:15 hodin, téhož dne ve 21:50 hod. byl ze zadržení propuštěn (protokol o zadržení), dne 21.9.2011 bylo vůči němu zahájeno trestní stíhání pro již shora uvedený delikt, jehož se měl dopustit odcizením notebooku pod pohrůžku násilí poškozenému J. [REDAKCE] B. [REDAKCE] s tím, že naopak poškozený mu měl odcizit 3.000,- Kč a mobilní telefon, jejichž vrácení bylo na poškozeném požadováno, jelikož k němu nedošlo, měl se žalobce zmocnit právě uvedeného notebooku (usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 21.9.2011). Stížnost žalobce proti usnesení o zahájení trestního stíhání byla zamítnuta (usnesením státního zástupce OSZ pro Prahu 4 ze dne 18.11.2011). Dne 29.3.2012 byla u Obvodního soudu pro Prahu 4 na žalobce jako obviněného podána obžaloba (obžaloba ze dne 28.3.2012), načež jmenovaný soud usnesením ze dne 30.3.2012 rozhodl o vrácení věci státnímu zástupci k došetření (cit. usnesení). Usnesením státního zástupce OSZ pro Prahu 4 ze dne 13.9.2012 (právní moc ke dni 14.12.2012) bylo trestní stíhání žalobce zastaveno podle ust. § 172 odst. 1 písm. c) tr. řádu – státní zástupce uzavřel, že provedeným dokazováním výslechy svědků nebyly k žalobci zjištěny žádné konkrétní skutečnosti, v rámci rekognice in natura pak poškozený žalobce jako možného pachatele vyloučil – žalobci bylo cit. rozhodnutí doručeno dne 20.9.2012, jeho obhájci dne 24.9.2012.

Podle ust. § 1 zákona stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Podle ust. § 2 zákona se odpovědnost za škodu podle tohoto zákona se nelze zprostit. Podle ust. § 5 písm. a) zákona stát odpovídá za podmínek stanovených zákonem za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v trestním řízení. Podle ust. § 7 odst. 1 zákona mají právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda. Podle odst. 2 má právo na náhradu škody i ten, s nímž nebylo jednáno jako s účastníkem řízení, ačkoliv s ním jako s účastníkem řízení jednáno být mělo. Podle ust. § 8 odst. 1 zákona lze nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán. Podle ust. § 26 zákona, pokud není stanoveno jinak, řídí se právní vztahy upravené v zákoně občanským zákoníkem („obč.zák.“). Podle ust. § 31a odst. 1 zákona bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle odst. 2 cit. ust. se zadostiučinění poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

Mezi účastníky není sporu o tom (a uvedený závěr je ostatně notorií, žalovanou v rámci její soudu známé činnosti plně reflektovanou), že soudní judikaturou navazující na rozsudek (bývalého) Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23.2.1990, sp.zn. 1 Cz 6/90, publikovaný pod č. 35 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1991, byl s pomocí (extenzivního) výkladu zákona konstituován v souvislosti se zahájením (vedením) trestního stíhání, jež neskončilo pravomocným odsouzením, nejen nárok na náhradu škody (majetkové újmy), ale i odškodnění újmy nemajetkové povahy vztahovaných mj. k tzv. nezákonnému (v odškodňovacím smyslu) trestnímu stíhání. Stejně tak není mezi účastníky sporu o tom (a uvedený závěr je taktéž notorií), že usnesení, jímž je dle ust. § 172 odst. 1 písm. c) TR zastaveno trestní stíhání obviněného (tak jako v případě žalobce, jak soud zjistil z usnesení označeného žalobcem ze dne 13.9.2012, jež nabylo právní moci dne 14.12.2012, jak soud zjistil z doložky, kterou je opatřeno), je právě jedním z těch rozhodnutí, jež ruší účinky zahájeného trestního stíhání, činí rozhodnutí, jímž bylo trestní stíhání zahájeno, ve smyslu

odškodňovacího zákona a (pouze) pro jeho účely „nezákonným“, čímž zakládá nejen nárok na náhradu škody, ale, jak zmíněno, i odškodnění újem nemajetkové povahy ve smyslu ust. § 1, 2 a násl. zákona. Uvedené právo nemá pouze ten (s jistým zjednodušením vymezeno), kdo si zahájení trestního stíhání zavinil sám, ten, kdo byl obžaloby zproštěn nebo proti němuž bylo trestní stíhání zastaveno jen proto, že není za spáchaný trestný čin trestně odpovědný nebo že mu byla udělena milost nebo že trestný čin byl amnestován. Existenci jakýchkoliv shora uvedených skutečností vylučujících odpovědnostní titul (tj. zejm. zavinění žalobce na zahájení trestního stíhání proti jeho osobě) žalovaná ani netvrdila. Odpovědnostní titul představovaný nezákonným či „nedůvodným“ – v uvedeném „odškodňovacím smyslu“ lze uvedené termíny považovat za synonyma – trestním stíháním je tedy nepochybně dán.

Pokud se jedná o existenci dalšího odpovědnostního předpokladu představovaného vznikem (nemajetkové, morální) újmy, zde je situace složitější.

V rozsudku ze dne 27.1.2011, sp.zn. 23 C 377/2009, proti němuž nicméně nebylo podáno odvolání a neprošel tak (ani) odvolacím přezkumem, vyšel zdejší soud ve skutkově a právně analogické věci z úvahy, podpořené v době absence jakékoliv na věc dopadající judikatury Nejvyššího soudu zejm. poukazem na nálezný Ústavního soudu ČR sp.zn. IV. ÚS 428/05 ze dne 11.10.2006, že „každé zahájené a vedené trestní stíhání představuje postup (prvek) porušující jednotlivá osobnostní práva, a to vždy (byl v různé intenzitě) minimálně práva garantovaná čl. 10 Listiny. Jestliže Soud spojuje bez dalšího vznik nemajetkové újmy s nesprávným úředním postupem představovaným porušením práva na projednání věci v přiměřené lhůtě (viz. v tomto směru rozsudek Soudu ze dne 29.3.2006 ve věci *Apicella proti Itálii*), pak soud dospívá k závěru, že i v případě nezákonného trestního stíhání (tedy odpovědnostního titulu představovaného nezákonným rozhodnutím) je na místě rozumně koncipovat vyvratitelnou domněnku o tom, že obviněnému (obžalovanému) tímto zásahem do jeho osobnostních práv jistá nemajetková (morální) újma vznikla. Pokud se však jedná o odškodnění této újmy, její forma a příp. výše musí vždy odpovídat intenzitě zásahu. Míra této intenzity bude dle soudu dána vždy především tím, zda dané trestní řízení bylo spojeno s omezením osobní svobody obviněného či nikoli, dále tím, v jakém postavení – ve smyslu sociálních vazeb – se v době zásahu obviněný nacházel, jaké „publicity“ se trestnímu stíhání dostalo, dále tím, zda se v případě obviněného jednalo o osobu bezúhonnou či naopak osobu mající kriminální minulost apod., jakož i naplněním veškerých dalších kritérií, s nimiž pracuje soudní judikatura ve věcech odškodňování nemajetkové újmy způsobené porušením osobnostních práv (srov. § 13 odst. 2 o.z.: „pokud by se nejevilo postačujícím zadostiučinění podle odstavce 1 zejména proto, že byla ve značné míře snížena důstojnost fyzické osoby nebo její vážnost ve společnosti, má fyzická osoba též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích“).

Jak ze shora provedené citace vidno, soud konstruoval v případě zahájení a vedení trestního stíhání v uvedeném rozhodnutí vyvratitelnou domněnku vzniku nemajetkové újmy zcela shodně jako u nepřiměřeně dlouhého řízení. Uvedená konstrukce však (dle názoru soudu) nadále neobstojí, neboť podle (později) přijatých judikatorních závěrů platí, že „zatímco v případě nepřiměřené délky řízení se újma na straně poškozeného presumuje, musí být újma založená jinou skutečností prokázána, není-li zjevné, že by stejnou újmu utrpěla jakákoliv osoba, která by byla danou skutečností postižena, a šlo by tedy o notoriету, kterou dokazovat netřeba“ (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 15.3.2012, sp.zn. 30 Cdo 2555/2010, či rozhodnutí téhož soudu ze dne 3.7.2012, sp.zn. 30 Cdo 4280/2011). V případě, že soud dospěje po provedeném dokazování k závěru o vzniku (existenci)) újmy odpovídající dokazováním objektivizovanému zásahu do osobnostních práv poškozeného (k tomu viz. dále), je jeho následným úkolem stanovení formy či výše zadostiučinění, v rámci kteréžto činnosti vychází soud především z povahy trestní věci, z délky trestního stíhání a především

z dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namíste pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2012, sp.zn. 30 Cdo 2813/2011, uveřejněný pod č. 122/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Je na soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy (stanovenou ust. § 31a odst. 2 zákona relativně neurčitým způsobem) ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností.

V poměrech dané věci vychází soud z toho, že vznik imateriální újmy (jakkoliv je trestní stíhání dle již vzpomenutého rozhodnutí Ústavního soudu ČR sp.zn. IV. ÚS 428/05 spojeno vždy s jistým individuálním diskomfortem trestně stíhaných osob) není na místě presumovat, ale prokazovat, stejně tak (a to zejm.) jako intenzitu (případně) újmy, odůvodňující peněžní odškodnění.

Pokud se jedná o povahu a intenzitu nemajetkové újmy, žalobce po výzvě k doplnění skutkových tvrzení a označení důkazů dané mu soudem v souladu s ust. § 118a odst. 1, 3 o.s.ř. uvedl, že bydlí s matkou, oba pak udržují úzký kontakt s bratrem žalobce, Ing. K. S. se kterým se vzájemně navštěvují - uvedené tři osoby tvoří úzké rodinné jádro žalobce. Domácnost žalobce a jeho maminky má v místě bydliště dobrou pověst slušné domácnosti resp. rodiny. Domácnost žalobce a jeho maminky byla v době před zadržením a obviněním žalobce financována z žalobcovy podpory v nezaměstnanosti a nízkého příjmu maminky (v té době na nemocenské, dnes již v důchodu). Finančních prostředků tedy uvedená domácnost neměla a nemá mnoho. Do „poklidného“ života žalobce, jeho maminky a bratra pak náhle, bez jakéhokoli předchozího avíza, vstoupilo zadržení žalobce ze strany Policie ČR. Žalobce byl probuzen příslušníky PČR, odvezen jejich vozem (civilní vůz, za předním sklem však zřetelně uvedeno Policie České republiky) na pracoviště PČR na Pankráci v Praze, byla mu nasazena pouta, na služebně byl připoután k lavičce. Ačkoli na služebně byl již nějaký zloděj, tento nebyl na rozdíl od žalobce připoután k lavičce, neměl ani nasazena pouta. Žalobce si tak připadal jako absolutní spodina společnosti, když ani se zlodějem není zacházeno jako s ním. V tomto ohledu byl též frustrován, nevěděl, co s ním asi bude, když je s ním takto zacházeno. Takto žalobce čekal na služebně připoután k lavičce asi 5 hodin. Když chtěl žalobce na WC, pak pouze za doprovodu policisty, přičemž potřebu byl žalobce nucen vykonat za jeho přítomnosti, což dále pociťoval jako pro něj ponižující. Když měl žalobce hlad a žízeň, po 4 hodinách musel policistovi dát peníze a on žalobci přinesl kávu a bagetu z automatu u vchodu na služebnu. Po celou dobu byla pouta žalobce příliš utažena, z čehož mu vznikly otláčeniny. Zasahující policisté byli i ze strany vyšetřující komisařky upozorněni, proč žalobce pořád drží spoutaného, přesto byl žalobce ponechán upoutaný k lavičce. Teprve v cca. 22:00 byl žalobce propuštěn ze zadržení PČR. Maminka žalobce se o zadržení syna dozvěděla tentýž den od sousedky K. očitě svědkyně uvedené události. V důsledku uvedeného došlo ke zhoršení dobré pověsti žalobce a jeho rodiny v domě. Žalobce neví, zda informaci o jeho zadržení PČR pí. K. dále šířila či nikoli. Z obav před „vířením“ nepříjemné situace se na toto žalobcova rodina bála sousedky zeptat a do dnešního dne tak neučinila. Žalobcova rodina neměla do doby zadržení žalobce žádné větší zkušenosti s trestním řízením. Nyní byl žalobce obviněn ze zvláště závažného zločinu loupeže, přičemž byl ze strany PČR informován, že mu za spáchání tohoto trestného činu hrozí až 10 let odnětí svobody nepodmíněně. Žalobce ztratil jakoukoli vůli k životu, pouze seděl a „koukal do zdi“. Tím byla následně frustrována jeho maminka, což zase viděl žalobce a dále jej to trápilo. Žalobcova rodina se tak ocitla v bludném kruhu. To vše za situace, kdy žalobce věděl o své nevině a maminka žalobce rovněž o jeho nevině vzhledem k jeho povaze nepochybovala. Oba se trápili, že se nemohou (při dnešním mediálním obrazu trestního řízení, kdy veřejnost vnímá obvinění de facto jako důkaz viny) s tou nespravedlností nikomu svěřit, když je všichni znali

jako slušné lidi na úrovni. Cítili tedy v tomto směru bezpráví. Uvedený neutěšený stav negativně působil i na bratra žalobce, nahrazujícího v rodině fakticky roli (zemřelého) otce, jemuž se jej však nepodařilo změnit, a který nadto v daném období čekal rodinu. Teprve časem žalobce a jeho rodina setřáslí toto otupění a mohli se zase, byť v omezené míře, vrátit k běžnému životu viz. žalobcovo získání zaměstnání níže. V době zahájení trestního stíhání byl žalobce nezaměstnaný, aktivně si hledal práci, rozeslal cca 30 životopisů a i jinak se snažil si najít pracovní uplatnění. Po zahájení trestního stíhání zejm. s ohledem na průběh jeho zadržení a na skutečnost, že byl policistou informován o možnosti nepodmíněného odnětí svobody až na deset let, a rovněž také s ohledem na nejistotu vyvolanou u žalobce trestním řízením, které jako laik neznal (obavy z nenadálých výsledků, předvolání, ale i výsledku řízení), to vše za situace, kdy žalobce si nebyl vědom, že by se něčeho trestného dopustil, žalobce ztratil jakoukoli schopnost se dále aktivně zajímat o nalezení pracovní příležitosti. Teprve k 1.6.2012 pak nastoupil do zaměstnání, když postupem času byly shora uvedené obavy žalobce oslabeny. V zaměstnání (žalobce pracuje jako [REDAKCE] si pak žalobce vydobyl dobré postavení (pro jeho spolehlivost, komunikativnost, svědomitost a skutečnost, že nepije a nekouří), kdy např. se při návštěvách komplexu stará o V.I.P. hosty, např. v minulosti K [REDAKCE] G [REDAKCE] Proto z obav o poškození jeho pověsti v zaměstnání si žalobce při uvolnění z práce pro potřeby trestního řízení, např. rekognici, musel vzít dovolenou, aby nemusel zaměstnavateli zdůvodňovat svou nepřítomnost v práci. Před sdělením obvinění měl žalobce ve zvyku s ohledem na svou zálibu v autobusech nejméně jednou ročně navštěvovat autobusovou továrnu ve Vysokém Mýtě (dříve Karosa, dnes Iveco), kde byl domluven s tiskovým mluvčím, jenž mu vždy zajišťoval fotky z výroby, bral jej do továrny a sděloval mu novinky. Po obvinění přestal žalobce do továrny jezdit, protože měl strach, že „...to tam budou vědět.“ a vzhledem k celkové otupělosti své osoby ani neměl sílu tam jezdit, neboť jeho zájmy šly s ohledem na obavy z výsledku řízení stranou. Stejně tak se žalobce z uvedených důvodů přestal účastnit veletrhu „AUTOTEC“ (výstava mj. autobusů v Brně), kam každoročně dojížděl. Totéž se týkalo stejným dílem také zájmu žalobce o navázání „známosti“, když opět s ohledem na trestní řízení a jeho výsledek nechtěl něco začínat s nejistou vyhlídkou takového vztahu do budoucna. V tomto směru bral žalobce ohled i na případnou budoucí partnerku a její zájmy. Stejně tak přestal žalobce po obvinění navštěvovat kino, divadlo či diskotéku, kam dříve pravidelně chodil. Žalobce tedy po zahájení trestního stíhání ztratil všechny své zájmy a osobní život a tyto teprve časem opět (někdy alespoň částečně) nabyl zpět.

Žalobce, jak se podává se shora uvedeného „dovylíčení“ skutkových tvrzení, spatřuje negativní důsledky trestního stíhání ve své osobnostní sféře v jeho velmi úkorném vnímání svojí osobou a osobou své matky, v tom, že po dobu trestního stíhání žil ve strachu z výsledku trestního stíhání, z potenciálně hrozícího nepodmíněného trestu, v obavách, že by mohl být odsouzen, čemuž byl nucen chtít nechtít uzpůsobit i svůj dosavadní život (otupělost, ztráta zájmů, pozastavení hledání pracovních příležitostí, obava z navázání partnerského vztahu za takových okolností).

Soud nepochybuje o tom, že žalobci jistá újma ztotožnitelná již s popsány (a zcela pochopitelnými) subjektivními pocity frustrace, obav a beznaděje vznikla, jak ostatně prokazováno i výslechy jeho matky a bratra (jež soud hodnotí jako zcela věrohodné). Tuto újmu, záležející v povýtce subjektivním vnímání jistě nepříznivé životní situace, však dle názoru soudu nelze dost dobře ztotožnit s podle zákona odškodnitelnou nemajetkovou újmu představovanou na podkladě dokazování zjištěným objektivním zásahem do osobnostních práv trestně stíhané osoby, tj. zejm. práv vyčtených v čl. 10 Listiny (na ochranu lidské důstojnosti, cti, dobré pověsti, soukromého a rodinného života), tedy do sféry osobní, soukromé, rodinné, profesní, příp. i jiné.

Pokud se tedy jedná o posléze zmíněnou „objektivní“ újmu, žádné relevantní profesní (pracovní) důsledky žalobce ani netvrdil – svědeckým výsledkem jeho matky bylo prokázáno, že v době zahájení trestního stíhání žalobce práci již neměl (již bezmála čtyři měsíce) a našel si ji ještě v jeho průběhu (od 1.6.2012 u společnosti ██████████). Úvahy o tom, že by si žalobce našel práci dříve, nebýt trestního stíhání, je nutno jako spekulativní odmítnout; i výklad opačný, tj. že by žalobce byl nezaměstnaný až do zmíněného 1.6.2012, i pokud by trestního stíhání nebylo, je možný.

Tvrzením žalobce o poruše cti či pověsti pak soud, jakkoliv si je vědom do značné míry niternosti této otázky, pro provedeném dokazování přisvědčit nemůže. Informace o trestním stíhání zůstala v nejužším rodinném kruhu, osoby z tohoto okruhu při žalobci stály, o jeho nevině nezapochybovaly a nepochybují (jak soud zjistil z cit. svědeckých výsledků). Pokud se jedná o osobu sousedky K██████████ svědkyně S██████████ sama uvedla (a soud z toho nemá důvodu nevyházet jako ze zjištěného), že „v domě, kromě paní K██████████ která mi sdělila, že je syn zadržen, o tom nevěděl nikdo, předpokládám, vycházím z toho, že se o tom paní K██████████ nešířila“ – každopádně žaloba ani žádná tvrzení o dehonestaci žalobce v očích konkrétních osob z jeho sociálního okolí neobsahuje.

Trestní stíhání žalobce netrvalo, objektivně nahlíženo, nijak dlouhou dobu (tím spíše excesivně dlouhou dobu), ba právě naopak, trvalo dobu spíše kratší (v řádu měsíců, nikoliv let – usnesení o jeho zastavení bylo žalobci doručeno právě za dvanáct měsíců od jeho zahájení).

Pokud se jedná o tvrzení o negativním účinku trestního stíhání v oblasti partnerských vztahů (soukromí), ani těm nelze přisvědčit – z výsledku svědkyně S██████████ soud zjišťuje, že „v době zahájení trestního stíhání syn neměl partnerský vztah a nenavázal jej ani po jeho skončení“. Uvažovat za této situace objektivně negativní vliv trestního stíhání v této oblasti proto dost dobře nelze.

Trestní stíhání žalobce nebylo nijak medializováno, nedostalo se mu žádné negativní mediální publicity (žalobce neoznačil jediný novinový článek, televizní reportáž apod., v němž by byl zmíněn jako trestně stíhaná osoba, vykreslen jako pachatel trestné činnosti); dostala-li se přesto informace o vedení trestního stíhání do rodinného okolí žalobce (dle výsledku svědka S██████████ o tom kromě matky žalobce a svědka věděla svědkova manželka, její rodiče a příbuzenstvo matky ██████████, kterým to sdělil svědek a žalobcova matka), nevedlo to k jeho dehonestaci. Utlumil-li za této situace svědek realizaci svých zálib, volnočasových aktivit, koníčků, nelze to vnímat jako primárně způsobené trestním stíháním, ale jeho, jak vyloženo, úkorným vnímáním.

Soud považuje za nutné zdůraznit, že nikterak nezpochybňuje, že žalobce mohl být nucen v průběhu trvání trestního stíhání konfrontovat své výhledy, plány, úmysly s možností odsouzení za trestný čin, který nespáchal a který je nadto obecně vnímaný jako závažný (byť pod skutkovými okolnostmi, za kterých mělo k jeho spáchání dojít, a které by nutně musely, pokud by se ukázaly být pravdivými, žalobci polehčovat, si široká veřejnost „loupež“ jistě spíše nepředstavuje). Žalobce jistě celou situaci mohl vnímat a vnímal (jak soud nemá důvodu nevzít za prokázané již výsledky svědků, pročez nebylo nutné k tomu provádět žalobcův účastnický výslech) velmi úkorně a bolestně. Uvedené však samo o sobě nemůže zdůvodnit finanční satisfakci. V již opakovaně zmíněném nálezu Ústavní soud uzavřel, že „je jisté právem a povinností státu zajišťovat ochranu společnosti skrze vyšetřování podezření ze spáchání trestné činnosti a jednotlivec je povinen v určitém rozsahu omezení z toho vyplývající snášet. Pokud však orgány činné v trestním řízení dospějí k pravomocnému rozhodnutí, které se posléze ukáže jako nezákonné, nebo si v průběhu trestního řízení počínají nezákonným způsobem či způsobem neslučitelným s ochranou základních práv, čítajíc v to

nejen extrémní případy nelidského či ponižujícího zacházení, ale též případy průtahů v řízení, jedná se o postupy, kterými již porušují jednotlivá osobnostní práva, jejichž ochrana je garantována čl. 10 Listiny“. V případě žalobce k žádným z takto zmíněných postupů nedošlo, jakkoliv jeho zadržení bylo jistě nadbytečné, hrozba teoreticky (při žalobcově trestní bezúhonnosti – zjištěno z opisu rejstříku trestů) nepodmíněného trestu jistě v jeho úvahách přítomná, a jakkoliv mohlo stíhání trvat kratší dobu, být rekognice provedena dříve.

Proto soudu nezbylo, než žalobu zamítnout pro absenci vzniku újmy takové míry, pro kterou by žalovanou poskytnuté konstatování a omluva měly být zjevně nepostačujícím odškodněním.

V této souvislosti lze poukázat i na skutkovou povahu věci posuzované právě Ústavním soudem v nálezu sp.zn. IV. ÚS 428/05 („*trestní stíhání a z něho vzešlý trest představují vážný zásah do osobní svobody jednotlivce, a vyvolávají i další negativní důsledky pro osobní život a životní osud jednotlivce*“, „*trestní stíhání a konečně i výkon trestu tak zasahují do soukromého života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti, tedy jsou rovněž způsobilé vedle porušení práva na osobní svobodu garantovaného čl. 8 odst. 1 Listiny, omezit či porušit právo jednotlivce na respektování a ochranu jeho soukromého a rodinného života, důstojnosti, osobní cti a dobré pověsti tak, jak je garantováno v čl. 10 Listiny. Je tedy nepochybné, že trestní stíhání, popř. výkon uloženého trestu, které byly realizovány v rozporu se zákonem, resp. ústavním pořádkem ČR, jsou způsobilé vyvolat vedle vzniku materiální škody (majetková hodnota, o kterou byl zkrácen majetek poškozeného, nebo o které bylo zkráceno případné rozhojnění majetku) i vznik nemateriální újmy“)) a její odlišnost s věcí danou – stěžovatel byl totiž nejen trestně stíhán, ale i odsouzen a na základě povolené obnovy řízení byl posléze odsuzující rozsudek zrušen, zásah státní moci v jeho případě byl tudíž nesrovnatelné intenzity s věcí žalobce („*neboť po dobu, než došlo k povolení obnovy řízení a než byl učiněn konečný závěr, že trestný čin nebyl spáchán, byl stěžovatel konfrontován s tím, že je pravomocně odsouzeným pachatelem trestného činu. Po celou tuto dobu musel omezovat svou svobodu tak, aby vyhověl podmínkám podmínečného odsouzení, po celou tuto dobu byl nucen omezovat se ve svém svobodném jednání např. při výběru povolání, jejichž výkon je vázán na bezúhonnost, po celou tuto dobu byl vystaven nahlížení na svou osobu jako na osobu odsouzenou pro trestný čin. Tento zásah byl o to citelnější a intenzivnější, čím déle trvala doba od odsouzení stěžovatele do okamžiku konečného rozhodnutí o zastavení trestního stíhání“)).**

Jako nadbytečné soud zamítl další důkazní návrhy účastníků, neboť z důkazů v řízení provedených byla dle soudu učiněna skutková zjištění pro posouzení (ne)důvodnosti žalobou uplatněného nároku, jak jej soud výše podává, plně postačující.

O nákladech řízení soud rozhodl podle ustanovení § 142 odst. 1 o.s.ř. a contrario za situace, kdy v řízení zcela úspěšné žalované žádné právem aprobované (tj. z pohledu ust. § 137 o.s.ř. uznatelné) náklady nevznikly. Domáhala-li se žalovaná na nákladech řízení příznání paušální náhrady hotových výdajů (zjevně dle nálezu Ústavního soudu ze dne 7.10.2014, sp.zn. Pl. ÚS 39/13), pak soud je toho názoru, že závěry v citovaném nálezu vyložené (podle nichž přísluší paušální náhrada hotových výdajů podle ust. § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, za úkony právní služby vykonávané v případě zastoupení advokátem i tomu účastníkovi řízení, který advokátem zastoupen není) je namístež aplikovat v duchu dle názoru soudu analogicky použitelné judikatury Ústavního soudu, zdůrazňující v procesních souvislostech legitimní očekávání účastníka řízení podávajícího žalobu za určitého stavu právní úpravy (srov. nálezu Ústavního soudu ze dne 12.11.2013, sp.zn. I. ÚS 1485/12: „*...pokud byla žaloba podána za určitého stavu právní úpravy, podléhá poplatková povinnost právnímu režimu platnému a účinnému v době jejího podání, a to v celém jejím rozsahu, tj. nejen placení soudního poplatku, ale také jeho případné vrácení.*“

Podle názoru soudu by nebylo spravedlivé, aby žalobce, který podal žalobu v nákladově „bezrizikovém“ režimu dle zákona č. 82/1998 Sb. již v roce 2013, nesl takto dle Pl. ÚS 39/13 paušalizované náklady řízení „zpětně“ jen proto, že o žalobě bylo rozhodnuto dne 15.1.2015, tím spíše byla-li mu nepeněžitá satisfakce dána žalovanou až po podání žaloby. Soud ostatně nepřehlédl, že vládní návrh novely o.s.ř., který problematiku dotčenou nálezem Pl. ÚS 39/13 řeší shodně s tam zaujatou (a nepochybně v judikatuře soudů převratnou) interpretací, počítá s přechodným ustanovením, podle něžž „v řízeních, která byla zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se účastníku, který nebyl v řízení zastoupen zástupcem podle § 137 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, a který nedoložil výši hotových výdajů svých nebo svého jiného zástupce, náhrada v paušální výši určené zvláštním právním předpisem nepřizná“ (srov. sněmovní tisk 337/0, dostupný na www.psp.cz). Žádné skutečné (fakticky vynaložené) hotové výdaje pak žalovaná nespecifikovala, z obsahu spisu se nepodávají.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

V Praze, dne 15. ledna 2015

JUDr. Pavel Vlach, v. r.
soudce

Za správnost: Vacková